

Boyoma

Driemaandelijks Nieuwsblad van
Kisangani vzw

België-Belgique
P.B.-P.P.
3720 Kortesseem
BC1813

jan.-febr.-maart 2011

Afgiftekantoor : 3720 Kortesseem
P209455

Kisangani vzw, Bronstraat 31, 3722 Kortesseem

<http://www.kisangani.be/>

Nr 35

COLOFON

Boyoma
3-maandelijks nieuwsblad
nr 35 jaargang 10 - 2011
jan.-febr.-maart 2011
v.u. Hugo Gevaerts,
Bronstraat 31,
3722 Kortesseem
Kisangani vzw

Rurale Ontwikkeling in D.R.Congo

Zetel en Kantoor:

Bronstraat 31,

3722 Kortesseem

tel. 011 37 65 80

e-mail info@kisangani.be

IBAN BE 35 2350 3524 2637

BIC code GE BABE BB

Web: <http://www.kisangani.be/>

Redactieraad: Roger Huisman, Magda Nollet-Vermander, Rina Robben, Manja Scheuermann.

Foto's: Benjamin Dudu, Rosie Emeleme, Hugo Gevaerts, Pionus Katuala, Manja Scheuermann, Lode Vrancken.

Tekening: Isabelle Crombez

Dit kwartaalblad wordt verzonden aan geïnteresseerden. Indien u dit blad niet meer wenst te ontvangen, laat het ons dan weten.

Wie BOYOMA per e-mail wenst te ontvangen, kan dit melden aan:

info@kisangani.be

Vermeld of u ook de gedrukte versie wenst.

Uw persoonlijke gegevens worden in geen geval doorgegeven of verkocht aan derden. Indien u deze gegevens wenst te verwijderen uit de bestanden van Kisangani vzw, dan kunt u dit per e-mail of per post laten weten.

Contact Provincie Antwerpen

Alain Vandelannoote

Caronstraat 102, 2660 Hoboken

tel. 03 830 51 41

e-mail antwerpen@kisangani.be

Contact Brabant

Wouter en Rina Gevaerts-Robben

Bloemstraat 47, 3211 Binkom

tel. 016 63 25 58

e-mail brabant@kisangani.be

Contact Limburg

Hugo en Manja Gevaerts

Bronstraat 31, 3722 Kortesseem

tel. 011 37 65 80

e-mail limburg@kisangani.be

Contact Oost-Vlaanderen

Rik en Lut De Raedt-Van Laeken

Ten Ede 82, 9620 Erwetegem

tel. 09 360 82 47

e-mail oost-vlaanderen@kisangani.be

Contact West-Vlaanderen

Magda Nollet-Vermander

Beversesteenweg 495, 8800 Roeselare

tel. 051 251901

e-mail west-vlaanderen@kisangani.be

Contacten: Kisangani

Dieudonné Upoki

e-mail ddupoki2@yahoo.fr

Pionus Katuala

e-mail pionuskatuala@gmail.com

Contact: Kinshasa

René Ngongo

e-mail renengongo2002@yahoo.fr

Boyoma wordt digitaal gedrukt bij
DigiKing bvba, Hasselt
www.digiking.be

FINANCIËEL VERSLAG 2010

Bij het begin van dit jaar 2011 is het weer de gelegenheid om een kort financieel verslag te geven van het voorbije jaar.

Onze inkomsten kwamen dit jaar voor 45% van giften, voor 40% van een legaat, voor 11% van subsidies van de provincie Limburg en West-Vlaanderen en voor 4% van de inkomsten van allerlei verkoop.

Onze uitgaven gaan voor meer dan 94 % rechtstreeks naar Kisangani, een 3% gaat naar het tijdschrift en een 3 % naar de secretariaatskosten.

De gelden van het legaat zullen we gebruiken voor een nieuw schoolgebouw met drie klassen op het eiland Mbiye.

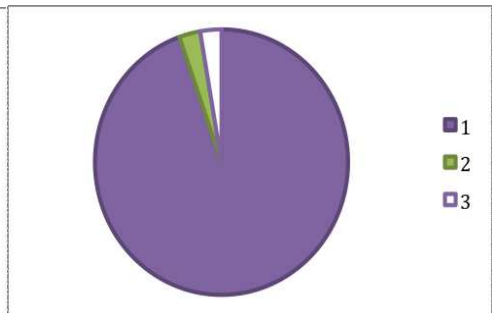
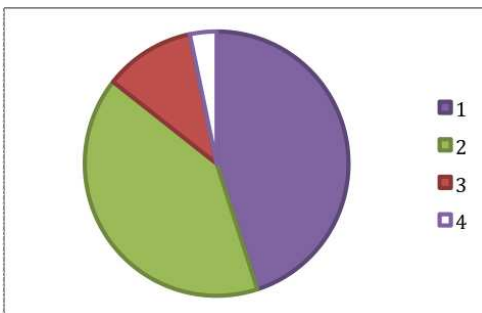
Naar Kisangani hebben we maandelijks 8.000 \$ gestuurd voor de werking. Hiervoor gebruikten we uw persoonlijke giften en ook de gelden die we kregen van Leysen Humanitas en van Lotus Bakeries.

INKOMSTEN 2010

1. Giften	79.172,22 €
2. Legaat	71.484,28 €
3. Subsidies Provincies	19.532,00 €
4. Verkoop	5.753,16 €
TOTAAL	175.941,66 €

UITGAVEN 2010

1. Project Kisangani	110.817,56 €
2. Tijdschrift	3.156,59 €
3. Secretariaat	3.168,27 €
TOTAAL	117.142,42 €

De Rotaryclub van Bilzen-Alden Biesen gaf ons een behoorlijke som die naar de werking, schoolmateriaal en velden, van onze verschillende scholen ging. De provincie Limburg gaf ons de fondsen voor extra werking van de vulgarisatie en de provincie West-Vlaanderen gaf ons hiervoor de motos.

Daarnaast kregen we steun voor de aankoop van enkele moto's en ander materiaal van het District 1630 van Rotary en van verschillende Rotaryclubs van Limburg en van Asse maar ook van de Lions club Hasselt. De heer Godfroid gaf ons het nodige om de school van Masako af te werken.

Hartelijk dank aan jullie allemaal! Nooit had ik durven denken, dat we onze actie zo lang en zo goed zouden verder kunnen zetten. We doen ginder goed werk, alles is niet perfect, moeilijkheden zijn er overal, maar jullie maken het wel mogelijk. Nogmaals, hartelijk dank vanwege heel de groep.

Hugo Gevaerts

Als vzw kunnen wij LEGATEN en GIFTEN ontvangen.

FISCAAL ATTEST

U krijgt een fiscaal attest voor
GIFTEN vanaf € 40,00

U kunt uw **giften ook spreiden over verschillende stortingen per jaar** bv. door maandelijkse stortingen of door een doorlopende opdracht.

Voor giften gedaan in 2011 ontvangt u een fiscaal attest in de loop van de maand februari of maart 2012.

U kunt uw gift storten op de rekening van

Kisangani vzw
Bronstraat 31
3722 Kortesseem
Bank BE 35 2350 3524 2637
BIC code GE BABE BB

LEGATEN

De notaris kan u het beste inlichten hoe u ons een legaat kunt nalaten. Er zijn verschillende mogelijkheden gaande van het eenvoudige LEGAAT, via het DUO-LEGAAT tot de erfenis zelf.

ONS AANBOD

Voor geïnteresseerden kunnen wij altijd een interessante avond of namiddag verzorgen met voordracht en beelden over congo. Er zijn vele onderwerpen mogelijk: geschiedenis, politiek, flora en fauna en natuurlijk ontwikkelingssamenwerking met onze projecten in Kisangani. We kunnen dit doen in het hele land.

Brief aan Boyoma Januari 2011

Beste vrienden van
Boyoma,

Het past bij het begin van het nieuwe jaar, we zijn nog januari als ik dit schrijf, om aan u allen een gelukkig Nieuwjaar te wensen!!

‘BONANA’

Het past ook om van de gelegenheid gebruik te maken om terug te blikken naar het voorbij gevlogen jaar 2010. Een zeer bewogen jaar. Niet omwille van al de crisissen waar we hele dagen mee rond de oren geslingerd worden, in de politiek, in de kerk en economisch, maar juist integendeel, omwille van het feit dat Kisangani vzw reeds meer dan 10 jaar bestaat, steeds verder groeit en bloeit en er nog altijd met enthousiasme en veel inzet hier en ginder wordt voort gewerkt. Het is als een olievlék die uitbreidt, een besmettelijke ziekte die iedereen aantast, maar dan een goede besmettelijke ziekte!!

De meeste onder u weten dat ik vorig jaar in Kisangani ben geweest samen met ons dochter Florentine. Het was 20 jaar geleden,

van 1990, dat we Kisangani moesten verlaten. In 2004 ben ik er nog met Erik op bezoek geweest en eigenlijk hadden we toen afscheid genomen. Maar... het leven heeft er anders over beschikt.

Het werd een zeer rijke bewogen reis, zowel voor haar als voor mij. Florentine heeft er haar familie en haar moeder teruggevonden en dat na 20 jaar. Het waren zeer intense momenten van geluk en emoties, zo mooi. We werden zeer hartelijk onthaald met de Congolese gastvrijheid en warmte als rode draad doorheen ons bezoek. De banden werden gesmeed tussen haar Congolese familie en haar Belgische familie. Ze heeft er ook het graf van haar vader kunnen bezoeken die in Kisangani gestorven en begraven is. Haar eerste 8 levensjaren kregen weer gestalte en alle plekjes en plaatsen die ze als klein kind had beleefd werden opgezocht en gevonden, haar thuis appartement, l'école maternelle, l'école home, de markt enz. Alles werd opgeslagen in ons hoofd maar vooral in ons hart. Hier gebeurde geschiedenis, het terug vinden van je roots, een keerpunt in

een mensenleven!!

We hebben natuurlijk ook vele mensen teruggezien die ons nog gekend hebben vroeger. De mensen wilden op hun manier afscheid nemen van mijn man Erik. Toen hebben ze, samen met pater Martien een mis georganiseerd, gezongen en gebeden in het Lingala in herinnering aan Erik. Het was het mooiste afscheid dat ik mij voor Erik kon indenken, zo'n bomvolle kerk zingende en zacht wiegende, dansende mensen, feestelijk en kleurrijk uitgedost. En daarna natuurlijk, op zijn Congolees, receptie voor iedereen, buiten onder de stralende zon, aan de visvijvers met een frisse primus (bier) of su-

cré (frisdrank). De dames van de faculteit zorgden dat alles in goede en geestige orde verliep. Ze waren er allemaal, de verplegers van Damiaanactie, genezen zieken, ons

trouw personeel, de medewerkers van de faculteit en van het project Kisangani, de burens en vrienden van vroeger. Voor de Boyoma lezers die ons niet zouden kennen, Erik en ik waren van 1982 tot 1990 in Kisangani, weliswaar als verpleegkundigen voor lepra en tuberculose werk. Nu kunt u zeggen, wat heeft dat allemaal met Kisangani vzw te maken? Heel veel, beste lezers! Toen we in 1994 definitief uit Afrika moesten terugkeren uit Burundi wegens burgeroorlog was er ook oorlog in Kisangani met alle ellende van dien: doden en gewonden, vluchtelingen en hongersnood.

Afrika en vooral Congo, Kisangani lieten ons niet los. In die tijd werd Kisangani vzw geboren en kreeg meer en meer gestalte. Het is toen dat Erik met gans zijn hart en ziel mee gestapt is in het project Kisangani vzw samen met onze vrienden Hugo en Manja en er de rest van zijn leven al zijn creativiteit en krachten heeft aan gewijd.

En nu staan wij daar terug, Florentine en ik, weer op Congolese grond maar de eerste keer zonder Erik. Wij hebben hem vertegenwoordigd. We zijn dan ook de verschillende schooltjes en dorpen

de nodige fondsen werden gelukkig gevonden. Vooral de bouw en de werking van de drie schooltjes is zeer hoopgevend. Daar wordt niet alleen aan goede landbouw gedaan, maar men geeft deze kennis, naast andere ook door aan de jeugd, de boeren van morgen. Ik persoonlijk vind dit zeer belangrijk.

gaan bezoeken van het project: Masako, Batiamaduka, rijstvelden en visvijvers, varkens-, hoender- en konijnenkweek, enz. Overal hebben we enthousiaste en moedige mensen ontmoet. Er was één minpunt en dat was op het eiland Mbiye. De bouw van het schooltje was niet af en men had de werkzaamheden gestaakt wegens tekort aan geld?? Vooral voor een eiland is dit dubbel zo erg omdat de kinderen onmogelijk naar het vasteland (Kisangani) met een prauw naar school kunnen. De mensen daar waren zeer ontmoedigd en konden niet lachen, wat we van Congolezen niet gewoon zijn. Maar beste lezer, als u dit nu leest dan zijn ook deze problemen al opgelost. Het probleem werd besproken in de algemene vergadering en

Over de werking van het project zelf schrijven laat ik over aan de specialisten Hugo, Manja en de mensen van Kisangani zelf.

Ik wil hier toch van de gelegenheid gebruik maken om heel speciaal al de mensen van Kisangani te bedanken voor de grote gastvrijheid en gulle ontvangst overal. Ik ben met een zeer dankbaar hart en boordevol herinneringen terug op het vliegtuig naar België gestapt. Ook met zeer veel hoop voor de toekomst daar.

Beste lezers van Boyoma, Dat het u allen goed moge gaan in 2011!
Bobote nabino

Magda Nollet-Vermander

De Moto: Een transportmiddel voor het opvolgen van de ontwikkelingsprojecten te Kisangani.

Het slagen en het inplanten van een ontwikkelingsproject veronderstelt het voldoen aan een reeks voorwaarden. Zo moeten de verantwoordelijken regelmatig de dorpen bezoeken om aan de bevolking nieuwe ideeën en technieken van duurzame ontwikkeling bij te brengen. Een regelmatige aanwezigheid veronderstelt nochtans een goede mobiliteit. Hierbij speelt een Moto een kapitale rol want de wegen in Congo en ook in Kisangani zijn inderdaad uitermate slecht. Inderdaad blijkt de moto (en ook de fiets) het gemakkelijkste middel om de verschillende delen van de stad

en buitenwijken te bereiken. Sinds het einde van de jaren 1990 zijn de wegen totaal vernield voor een groot deel door de oorlogsomstandigheden. Daardoor is sedert meer dan tien jaar de "TOLEKA" op-

gekomen. De Toleka is een fiets met op de bagagedrager een kussentje waarop de passagier kan zitten, dus een soort fietstaxi.

Ondanks deze slechte toestand van de wegen, heeft het LUC-project*, project van plattelandsontwikkeling, zich gevestigd in Kisangani. Dit project breidt zijn

* Het LUC-project is de voorloper van Kisangani vzw-project. Het is genaamd naar het Limburgs Universitair Centrum in 1997 en om geen verwarring te brengen bleef die naam later behouden.

activiteiten uit, niet alleen in de stad, maar ook in enkele dorpen in de omgeving zoals Masako, Ngene Ngene, Simi Simi, Batiamaduka en het eiland Mbiye. Daar is de nood aan ontwikkeling nog nijpender dan in de stad.

Deze plaatsen liggen tot 20 km van de stad; die afstand lijkt klein maar de wegen zijn slechte pistes, men komt moeilijke trajecten tegen, vooral als je erdoor moet met een camionnette of Hilux 4X4. Gelukkig hebben onze tweewielige vervoermiddelen, fiets of moto, bewezen dat men gelijk welke uithoek kan bereiken. Men kan die fiets of die moto enkele tientallen meter verder dragen of in een prauw leggen tot men weer gewoon kan rijden. Dank zij die fiets of die moto kan men, voor een brug over een rivier of beek die vernield is, of een boomstam die over de weg ligt, gewoon een omweg maken door een moeras of door het bos, of gewoon de tweewieler erover dragen.

Het is in die werkomstandigheden dat het LUC project, vandaag gesteund door Kisangani vzw, ontstaan en gegroeid is.

Alles, machetes, harken, plant-

scheuten en stekken, zakken met rijstzemelen, enz, moet vervoerd worden. We hebben allemaal moto leren rijden, maar wel met moto's die geschikt zijn voor de Congolese wegen. Zo werden mensen en materiaal naar onze sites gebracht.

De moto blijft dus in Kisangani en omgeving een vervoermiddel

dat de vormingswerkers bij de bevolking brengt om die bevolking duurzame landbouw aan te leren. De moto is een snel vervoermiddel zowel in het droog seizoen als in het regenseizoen. Die moto's maken het ons dus mogelijk om de projecten te beheren, te stimuleren en op te volgen, wat enorm belangrijk is.

Het project LUC en dus ook Kisangani vzw heeft dit begrepen en heeft een heel wagenpark van

moto's ten dienste gesteld van de verantwoordelijken, medewerkers en vormingswerkers, zodat ze de beperkende factor "aanwezigheid ter plaatse" kan uitschakelen.

Sommige van deze moto's, meer dan 12 jaar oud, geven ons meer problemen dan hulp. We zijn daarom al degenen die ons blijven steunen heel dankbaar, en dat

zijn de provincies West-Vlaanderen en Limburg, Rotary District 1630, Rotary Club Bilzen-Alden Biesen en de Lions Club Hasselt. Zo kunnen we verder onze bevolking helpen om zich te ontwikkelen.

*Aksanti sana***

Rosie Emeleme

** Kiswahili voor "Heel veel dank"

Eindelijk heeft het eiland Mbiye zijn schooltje!

Een duurzame ontwikkeling van een regio veronderstelt nieuwe bekwaamheden aan de bevolking over te dragen door hen nieuwe technieken en gebruiken aan te leren om de plaatselijke bronnen op een duurzame manier te ontginnen.

In Kisangani ontwikkelt Kisangani vzw sinds meer dan tien jaar zijn activiteiten in de gemeenschapsontwikkeling waarvan de voornaamste doelstelling is om de boeren en hun akkerbouw te bestendigen zonder het woud verder te vernielen met hun praktijk van rondtrekkende teelten na platbranden.

In deze voorlichtingsactie richt men zich veelal tot de volwassenen, die, om hun voedselvoorziening te verzekeren, aan rondtrekkende landbouw doen. Tegenwoordig zien we dit als roofbouw. Ze houden geen rekening met de toekomst waar hun kinderen geen goede gronden meer zullen kunnen bewerken.

Het eiland Mbiye is één van die plaatsen waar Kisangani vzw in

samenwerking met ADIKIS zijn activiteiten heeft. Dit eiland is gelegen in de Congo-stroom stroomopwaarts van de Wagenia watervallen. Het is 17 km lang met een gemiddelde breedte van 4,5 km. Het heeft een bevolking van ongeveer 700 mensen, voornamelijk boeren en vissers. De ligging van dit eiland, dicht bij de stad, maakt dat er vele stedelingen komen die aan landbouw doen, die ook komen vissen en die aan houtkap doen voor alle mogelijk gebruik.

Vroeger was dit eiland bedekt met een primair oerwoud. Dit is sterk teruggedrongen en beslaat tegenwoordig slechts een smalle band in het centrum van de zuidelijke kant.

Het LUC-project heeft hier eerst activiteiten ontwikkeld om dit woud te beschermen. Nochtans zouden de vormingsactiviteiten die nu bezig zijn vergankelijk zijn moesten ze zich niet vast in de bevolking gaan wortelen. De meest efficiënte manier om dit te doen is deze vorming uit te brei-

den naar de jongeren, door een consequente opvoeding en onderwijs.

Maar helaas het eiland Mbiyende tot in september 2010 geen enkele schoolinfrastructuur voor de honderden kinderen die er wonen! Ze moesten de stroom oversteken om naar de scholen in de stad te gaan met alle risico's voor de kleinsten gedurende het regenseizoen en de overstromingen. Gevolg: 95% van de kinderen op het eiland zijn nooit naar school gegaan en zijn gedoemd om analfabeete boeren te blijven, juist goed om het bos om te kappen met praktijken die nu niet meer toelaatbaar zijn

Om aan deze situatie tegemoet te komen en om de mogelijkheid te hebben de kinderen onderwijs te verschaffen, werd er het idee geopperd om op het eiland een school te bouwen, zodat ze vanaf jonge leeftijd zouden leren welke de gevolgen zijn als hun omgeving teloor zou gaan en waarvoor natuurbehoud staat.

Dit project is begonnen met de fondsen van de Fondation Buskens, die het mogelijk maakten om in Puku een gebouw met twee lokalen te bouwen. Maar die bouw is niet afgeraakt, omdat

de fondsen niet voldoende waren. Dank zij Kisangani vzw is het gebouw niet alleen afgeraakt maar het is ook bemeubeld met schoolbanken en schoolmeubilair en er is financiële hulp gekomen om twee onderwijzers te betalen. Zo hebben de eilandbewoners, in de morgen van 5 oktober 2010 voor de eerste keer, een heel uitzonderlijke activiteit bij hen meegemaakt: jonge kinderen, jongens en meisjes in groep voor het gebouw, kregen een schrift, stylo's, potloden en ander schoolgerief en daarenboven een uniform (blauw rokje en witte bloes) voor de meisjes. We geven uniformpjes voor de meisjes om de ouders aan te zetten ook hun dochtertjes naar school te sturen.

Ze gingen binnen in de klaslokalen om te leren lezen en schrijven, tot grote vreugde van de ou-

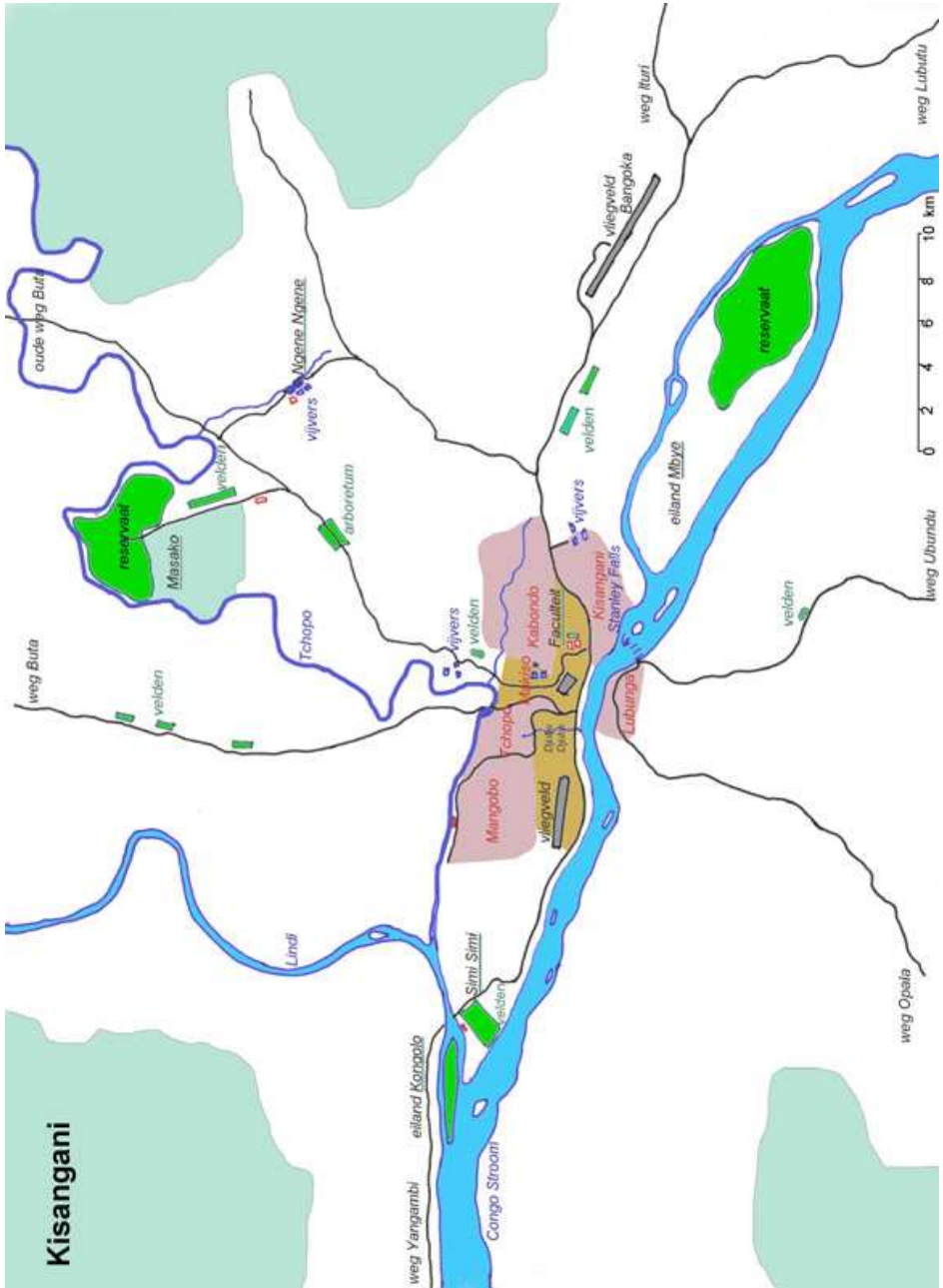
ders die, enkele maanden voordien, nooit zouden geloofd hebben dat hun kinderen ooit naar school zouden gaan, en dan nog op slechts enkele stappen van hun woonst.

Hiermee is een reuzenstap gezet op het eiland Mbiye. Zal dit ook een reuzenstap zijn naar milieuoopleiding? Waarschijnlijk wel. Zegt men niet dat een lange reis ook begint met een eerste stap?

Hartelijk dank aan de Lionsclub van Hasselt, want we vernemen dat ze ons de schoolbanken geven voor het nieuwe schoolgebouw dat tegen volgend schooljaar af moet zijn. Kisangani vzw kan de middelen geven dank zij het legaat dat ze ontvingen. De schoolbanken zullen gemaakt worden bij Centre Simama, een gehandicaptencentrum.

Rosie Emeleme

onze projecten in Kisangani krijgen steun van

VELE SCHENKERS

Rotary Club
BILZEN-
ALDEN BIESEN

P. GODFROID

LEYSEN HUMANITAS

Rotary District 1630

R.C. Asse

R.C. Genk-Staelen

R.C. Genk

R.C. Lanaken-Maasland

R.C. Maaseik

R.C. Maasland-Lanklaar

R.C. Siegen Schloss

R.C. Sint-Truiden

LOTUS BAKERIES nv

Lions Club Hasselt